

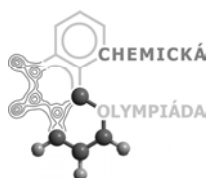
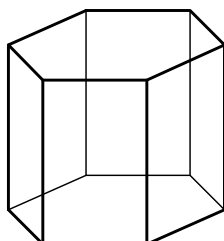

BULLETIN

ASOCIACE ČESKÝCH CHEMICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

Ročník 39

Číslo 4

Český komitét
ČKCH
pro chemii

ČSCHI

ČESKÁ SPOLEČNOST CHEMICKÉHO INŽENÝRSTVÍ
CZECH SOCIETY OF CHEMICAL ENGINEERING

Ze života chemických společností

60. Jubilejní sjezd Asociací českých a slovenských chemických společností a 2. Setkání předsedů národních chemických společností střední Evropy v Olomouci

Poslední srpnovou neděli a první čtyři zářijové dny patřila Olomouc chemikům. Jubilejnímu 60. sjezdu Asociací českých a slovenských chemických společností předcházelo jednodenní setkání předsedů národních chemických společností, které proběhlo v neděli 31.8. Bylo v pořadí již druhé, první se konalo rovněž v Olomouci v roce 2005. To letošní bylo věnováno hlavně diskusi o aktivitách národních chemických společností v oblasti práce s mladými chemiky, postavení národních časopisů, popularizaci a medializaci přírodních věd, především chemie. Za Českou společnost chemickou se vedle předsedkyně Jitky Ulrichové jednání zúčastnili Jiří Barek, Pavel Drašar, Karel Kubias, který rovněž reprezentoval firmu MERCK, Františka Pavlíková a Vilím Šimánek. Ze sousedních zemí to byli Attila Kovacs, výkonný tajemník Maďarské chemické společnosti, Henning Hopf, místopředseda a Wolfram Koch, výkonný tajemník Německé chemické společnosti, Pawel Kafarski, předseda Polské chemické společnosti, Erich Leitner, předseda Rakouské chemické společnosti, Viktor Milata, předseda a Marta Sališová, místopředsedkyně Slovenské chemické společnosti, Marjan Veber, místopředseda Slovinské chemické společnosti. Jednání se zúčastnili rovněž vedoucí pracovníci firmy MERCK, Klaus Reinhard Bischoff a Artur Pawel Stawiski, kteří se zamýšleli nad možnostmi spolupráce s odbornými společnostmi. Jedním z bodů setkání bylo představení Univerzity Palackého prorektorem Michalem Malackou a informace o projektech popularizace chemie *Medializace a popularizace vědy* (MedVěd, www.projektmedved.eu) a METPOPULI (www.metpopuli.cz),

Foto z 2. Setkání předsedů národních chemických společností střední Evropy v Olomouci. Zleva: E. Leitner, V. Milata, H. Hopf, J. Ulrichová, M. Malacka, A. Kovacs, M. Veber a K. R. Bischoff. Foto V. Šimánek.

Prof. Jean-Marie Lehn přebírá Medaili České společnosti chemické za přínos k rozvoji chemie a ČSCH. Foto O. Lapčik

kteří Univerzita Palackého řeší ve spolupráci s ČSCH. Předsedové národních chemických společností a hosté sjezdu, nositel Nobelovy ceny za chemii, profesor Univerzity Louis Pasteura ve Strasbourgu a Collège de France v Paříži Jean-Marie Lehn a prof. Raphael Mechoulam, přední odborník z oblasti výzkumu přírodních látek z Hebrew Univerzity v Jerusalemě, byli přijati také primátorem Statutárního města Olomouc Martinem Novotným.

V pondělí 1.9. v 15:00 byl v Moravském divadle sjezd Asociací českých a slovenských chemických společností slavnostně zahájen. Jak řekla v úvodním slovu před-

Prof. Vilím Šimánek přebírá Medaili České společnosti chemické z rukou místopředsedy Společnosti prof. Pavla Drašara. Foto O. Lapčik

Ing. Hana Žabová přebírá ocenění za 1. místo v soutěži o "Cenu Shimadzu" od pana Yasunori Tokumasu, prezidenta Shimadzu Evropa

sedkyně ČSCH Jitka Ulrichová, tyto česko-slovenské sjezdy jsou tradičním fórem pro výměnu zkušeností a navazování odborných a přátelských kontaktů. V rámci zahájení sjezdu převzal prof. Lehn, jako první nositel, Medaili České společnosti chemické, nejvyšší ocenění Společnosti udělované za přínos k rozvoji chemie a ČSCH. Druhým laureátem této medaile byl Vilím Šimánek, minulý předseda ČSCH a profesor Univerzity Palackého. Spolupráce Raphaela Mechoulama s pracovišti Přírodovědecké a Lékařské fakulty UP byla oceněna Pamětní medailí UP, předanou rektorem UP prof. Lubomírem Dvořákem. Hanušovu medaili ČSCH obdrželi za výsledky dosažené v oboru fyzikální chemie prof. Jan Lasovský a anorganické chemie prof. Richard Pastorek, oba z Přírodovědecké fakulty UP. Tato medaile byla předána také prof. Hennigu Hopfovi, místopředsedovi Německé chemické společnosti za jeho celoživotní přínos k rozvoji organické chemie a chemického vzdělávání. Čestné členství ČSCH obdržel prof. Wolfram Koch, výkonný tajemník Německé chemické společnosti za dlouholetý rozvoj spolupráce mezi českými a německými chemiky. Slavnostní zahájení bylo také příležitostí pro předání Cen Miloše Hudlického za rok 2006 za práci Jiřího Šponera, Petra Jurečky, Ivana Marchana, L. Javiera Luga, Modesta Orosca a Pavla Hobzy „*Nature of base stacking: Reference quantum-chemical stacking energies in ten unique B-DNA base-pair steps*“, publikovanou v *Chemistry – A European Journal* 12, 2854–2865, kterou za kolektiv autorů převzal P. Hobza a za rok 2007 za práci Petry Brázdilové, Milana Vrábela, Radka Pohla, Radky Pivoňkové, Ludka Havrana, Michala Hocka a Miroslava Fojty „*Ferrocenylethynyl derivatives of nucleoside triphosphates: synthesis, incorporation, electrochemistry and bioanalytical applications*“ publikovanou v *Chemistry – A European Journal* 13, 9527–9533, kterou převzali P. Brázdilová a M. Fojta.

Sjezdu, který se konal v Olomouci počtvrté, se zúčastnilo 416 chemiků, potěšující byla převaha mladé generace. Přihlášeno bylo 323 příspěvků do 8 odborných sekcí. Abstrakta byla již tradičně publikována v Chemických

listech, ročník 102(8), 2008. Jak přednášky, tak i plakátová sdělení podaly dobrý přehled o stavu základního a aplikovaného výzkumu ve všech oborech chemie v obou republikách.

Čím se odlišoval od předcházejících sjezdů? Jednání sjezdu bylo soustředěno do tří dnů, každý sjezdový den zahajovaly plenární přednášky určené širokému spektru chemiků, garanti jednotlivých sekcí byli členové vědeckého výboru a navrhovali vždy 3 zvané přednášející v sekci, kterým byl hrazen sjezdový poplatek. V každé sekci bylo oceněno 1 plakátové sdělení cenou sponzora sekce. Vedle přednášek a plakátových sdělení měl sjezd na programu také soutěž o „Cenu Shimadzu“ z oboru analytická chemie. Cena vyhlašovaná firmou Shimadzu spolu s ČSCH je určena pro mladé chemiky z České i Slovenské republiky. Letos poprvé se soutěž konala formou prezentace prací před odbornou porotou a byly uděleny 3 ceny. První cenu získala Hana Žabová, studentka PhD. Ústavu chemických procesů AV ČR Praha s prací *Photocatalytic reactions in a microwave field using an electrodeless discharge lamp*. Druhé místo obsadila studentka PhD. Ústavu lékařské chemie a biochemie LF UP Petra Jančová za práci *Metabolické přeměny silybinu*. Třetím oceněným byl Václav Matoušek z Ústavu organické technologie VŠCHT Praha s prací *Rapid and facile determination of enantiomeric composition of chiral tetrahydroisoquinolines based on derivatization with menthyl chloroformate and GC resolution of corresponding carbamates*.

Sjezdové dny nebyly účastníky stráveny pouze v přednáškových sálech. Společenský program zahrnoval balet z repertoáru Moravského divadla na téma populární hudby minulého století „Beatles“, dva večery s živou hudbou, účastníci měli možnost využít nabídky k prohlídce okolí Olomouce po skončení sjezdu.

Organizace obou konferencí byla svěřena členům olomoucké pobočky České společnosti chemické a na jeho přípravě se podílela také Univerzita Palackého a Magistrát Statutárního města Olomouce.

Autoři této zprávy by chtěli poděkovat všem, bez nichž by vše nemohlo proběhnout. Bez nadšených lidí z organizačního a vědeckého výboru, podpory Univerzity Palackého, Magistrátu Statutárního města Olomouce a sponzorů by nebylo snadné setkání uskutečnit. Snad je nám všem odměnou spokojenost a poděkování účastníků. Jsme si sami vědomi toho, že jsme možná mohli více využít přítomnosti prof. Lehna k diskusi s ním např. formou kulatého stolu, možná jsme mohli dát ještě více prostoru mladým, představit laureáty jednotlivých cen, které jim společnost v loňském a letošním roce udělila apod. Necht' jsou nám poučením vhodně či nevhodně zvolené plenární přednášky i vlastní model sjezdu a všechny tyto diskutované věci ať jsou i inspirací do dalších sjezdových jednání.

Závěrem lze vyslovit přání, aby všichni účastníci letošního sjezdu vzpomínali na Olomouc v dobrém. Ať je v příštím roce 61. sjezd českých a slovenských chemiků ve Vysokých Tatrách stejně úspěšný.

Jitka Ulrichová
Vilím Šimánek